

**Ενημερωτικό Σημείωμα**  
**Σχέδιο νόμου για την Εναρμόνιση του Εθνικού Δικαίου**  
**με τις Προβλέψεις των Οδηγιών 2009/72 και 2009/73**  
**(«3<sup>η</sup> Ενεργειακή Δέσμη»)**  
**6 Ιουλίου 2011**

Στόχος του νομοσχεδίου αυτού είναι η ενίσχυση της απελευθέρωσης των αγορών ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου έτσι ώστε να λειτουργεί ο υγιής ανταγωνισμός και να δημιουργούνται οφέλη για τα νοικοκυριά, τις επιχειρήσεις και την εθνική οικονομία. Με το νομοσχέδιο αυτό εναρμονίζεται η Εθνική Νομοθεσία με τις απαιτήσεις των Οδηγιών 2009/72 και 2009/73 για την αγορά ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

Για να μπορέσει ο καταναλωτής, νοικοκυριό η επιχείρηση, να επωφεληθεί από την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας & φυσικού αερίου, με ανταγωνιστικές τιμές και καλύτερες υπηρεσίες, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί ουσιαστικός ανταγωνισμός με τη συμμετοχή παραγωγών και προμηθευτών. Για να είναι δυνατή όμως η δραστηριοποίηση στην αγορά αυτή εταιριών διαφορετικών από τις ως τώρα μονοπωλιακές εταιρίες θα πρέπει σε όλους να παρέχεται ισότιμη και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση στο δίκτυο του ηλεκτρισμού και στο δίκτυο του φυσικού αερίου.

Αυτήν ακριβώς την πολιτική στόχευση έχει το παρόν νομοσχέδιο υιοθετώντας τις αντίστοιχες Ευρωπαϊκές Οδηγίες. Δημιουργούνται δηλαδή εταιρίες που θα έχουν την ευθύνη της διαχείρισης των δικτύων και οι οποίες θα είναι ανεξάρτητες από τις εταιρίες που παράγουν και εμπορεύονται την ενέργεια. Παράλληλα ενισχύεται ο ρόλος της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, που παίζει πλέον καταλυτικό ρόλο στην εποπτεία και ρύθμιση της αγοράς, ενώ εισάγεται ένα πλέγμα ρυθμίσεων για την προστασία των δικαιωμάτων των τελικών καταναλωτών ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

Η ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην αγορά ενέργειας είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για το 2020 (20-20-20). Μια ανταγωνιστική αγορά επιτρέπει την ενσωμάτωση του περιβαλλοντικού κόστους στο ενεργειακό προϊόν και προωθεί την αλλαγή μίγματος καυσίμου στην παραγωγή ενέργειας ώστε να υπάρχει μείωση της παραγωγής από πετρέλαιο και λιγνίτη και σημαντική διεύρυνση ΑΠΕ και φυσικού αερίου.

Η πολιτική του ΥΠΕΚΑ είναι η συνολική αντιμετώπιση των θεμάτων της ενεργειακής αγοράς κι έτσι πέρα από το παρόν νομοσχέδιο υλοποιείται παράλληλα η αλλαγή στη διαχείριση των υδροηλεκτρικών σταθμών, το άνοιγμα της λιγνιτικής παραγωγής και σε τρίτους εκτός ΔΕΗ και η ουσιαστική απελευθέρωση της αγοράς στα νησιά με υιοθέτηση του αντίστοιχου Κώδικα. Το αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας θα είναι σταδιακά και μέσα στον επόμενο χρόνο να οδηγηθούμε σε μια πλήρως αναμορφωμένη αγορά. Η αναμόρφωση αυτή είναι απαραίτητη προϋπόθεση ώστε ο τομέας της ενέργειας να αποτελέσει πράγματι τον κινητήριο μοχλό για την επιδιωκόμενη ανάπτυξη δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας, προσελκύοντας επενδύσεις στη χώρα, αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων και δίνοντας οφέλη στον καταναλωτή.

Ο νόμος αυτός ρυθμίζει θέματα της ενεργειακής αγοράς, και ειδικότερα σε ό,τι αφορά τον Ηλεκτρισμό και το Φυσικό Αέριο. Αποτελείται από τέσσερα μέρη:

1. -Αρμοδιότητες της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας.
2. -Προστασία Πελατών (καταναλωτών).
3. -Αγορά Φυσικού Αερίου.
4. -Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας.

---

## **Μέρος 1<sup>ο</sup> : ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (Ρ.Α.Ε.)**

---

### **1. Στόχος**

Με τις διατάξεις του πρώτου μέρους επιδιώκεται μία συνολική αναμόρφωση του τρόπου οργάνωσης της ρυθμιστικής εποπτείας στο πεδίο της ενέργειας, η οποία κατέστη επιβεβλημένη προκειμένου να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο η «Τρίτη Δέσμη Νομοθετικών Μέτρων για την Απελευθέρωση της Εσωτερικής Αγοράς Ενέργειας» από την Ευρωπαϊκή Ένωση [Οδηγίες 2009/72/EK και 2009/73/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13<sup>ης</sup> Ιουλίου 2009, Κανονισμοί (ΕΚ) 713/2009, (ΕΚ) 714/2009 και (ΕΚ) 715/2009].

### **2. Βασικές ρυθμίσεις**

Στο πλαίσιο του ως άνω στόχου, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) αποκτά διευρυμένες αρμοδιότητες, κατ' επιταγή του ευρωπαϊκού δικαίου, και αναβαθμίζεται το ρυθμιστικό της έργο. Πλέον, το τεκμήριο ρυθμιστικής αρμοδιότητας, δηλαδή η λήψη των διοικητικών πράξεων και μέτρων που άπτονται της ρύθμισης των ενεργειακών αγορών και αφορούν στην εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, ανήκει στη Ρ.Α.Ε., με εξαίρεση τις αρμοδιότητες οι οποίες ρητά παραμένουν στην Κεντρική Διοίκηση, δηλαδή στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και αφορούν ιδίως στη χάραξη της γενικής πολιτικής της χώρας στο νευραλγικό τομέα της ενέργειας μέσω του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού, στο σχεδιασμό των ενεργειακών αγορών καθώς και στην εκπόνηση σημαντικών κανονιστικών πράξεων.

Πιο συγκεκριμένα, στη Ρ.Α.Ε. ανατίθενται αποφασιστικές αρμοδιότητες (**γνωμοδοτικές μέχρι σήμερα**) αναφορικά με:

- Την παρακολούθηση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού.
- Τη διαφανή, ισότιμη και αμερόληπτη πρόσβαση στις διασυνδέσεις και στα δίκτυα εν γένει.
- Την παρακολούθηση και εποπτεία της αγοράς ενέργειας.
- Την προστασία των καταναλωτών.
- Την αδειοδοτική διαδικασία (**άδειες ΑΠΕ ήδη χορηγούνται από ΡΑΕ**).
- Την ανάπτυξη και παρακολούθηση του προγράμματος ανάπτυξης των δικτύων ενέργειας.
- Τα τιμολόγια μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων (λειτουργία δικτύων και υποδομών).
- Την εποπτεία επί των ανεξάρτητων διαχειριστών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και την πιστοποίησή τους (**η πιστοποίηση είναι η νέα αρμοδιότητα**).
- Την τοποθέτηση και απομάκρυνση του υπεύθυνου συμμόρφωσης όταν ο Διαχειριστής λειτουργεί με τη μορφή ΙΤΟ.

### **Βασικές Αλλαγές:**

- Καθορισμός Ρυθμιζόμενων Τιμολογίων (ΥΚΩ, Ειδικό Τέλος ΑΠΕ).

- Χορήγηση Αδειών Παραγωγής για συμβατικές Μονάδες (όχι ΑΠΕ), Προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, Εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας, Ανεξάρτητων Συστημάτων Φυσικού Αερίου, Κλειστών Δικτύων Διανομής, Απευθείας Γραμμών, Διανομής Φυσικού Αερίου, θέσπιση όρων και περιορισμών στην Άδεια Αποκλειστικότητας και Κυριότητας του Δικτύου Διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, χορήγηση Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής. .
- Δευτερογενής Νομοθεσία (Κώδικες Διαχείρισης Συστήματος, Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας–Κανονισμοί Αδειών).

Εξάλλου, ρυθμίζονται ζητήματα περιφερειακής συνεργασίας της Ρ.Α.Ε., η οποία ενισχύεται σημαντικά με τις υπό ενσωμάτωση διατάξεις του ευρωπαϊκού δικαίου, ενώ ενθαρρύνονται και οι συνεργατικές σχέσεις της με την ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού, με στόχο την επίτευξη της ενίσχυσης του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά ενέργειας.

### **3. Μέσα επίτευξης του στόχου**

Η αποτελεσματική άσκηση των ανωτέρω διευρυμένων αρμοδιοτήτων της Ρ.Α.Ε. προϋποθέτει τη θεσμική αναβάθμιση της τελευταίας, η οποία επιχειρείται, αφ' ενός, μέσω της σημαντικής ενίσχυσης των εγγυήσεων ανεξαρτησίας, αυτονομίας και αμεροληψίας αυτής και, αφ' ετέρου, μέσω της ενίσχυσης των εξουσιών και των μέσων δράσης της. Ειδικότερα, προβλέπονται για τη Ρ.Α.Ε.:

- Ύπαρξη διακριτής νομικής προσωπικότητας
- Διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια
- Αυτονομία ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού
- Καθοριστική συμμετοχή της Βουλής των Ελλήνων στην επιλογή των μελών της Αρχής, μέσω της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας.

Τα παραπάνω συνιστούν απαραίτητα εχέγγυα για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας, της διαφάνειας και της αμεροληψίας της. Επίσης, το νομικό καθεστώς των μελών της Ρ.Α.Ε. και η πειθαρχική διαδικασία για τον έλεγχό τους, αποτελούν τα θεσμικά αντίβαρα του αυξημένου ρόλου ο οποίος ανατίθεται πλέον στο συγκεκριμένο φορέα.

Εξάλλου, προκειμένου να μπορεί να ασκήσει αποτελεσματικά τις αρμοδιότητές της και να επιτελέσει επιτυχώς το ρυθμιστικό της έργο, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις παρέχονται στη Ρ.Α.Ε. συγκεκριμένα εργαλεία, όπως, ενδεικτικά, η δυνατότητα συλλογής στοιχείων, διεξαγωγής ερευνών, εξέτασης καταγγελιών και συνακόλουθης επιβολής κυρώσεων, λήψης προσωρινών μέτρων, κ.λπ.

Με τη βοήθεια αυτών των εργαλείων, παρέχεται η δυνατότητα στη Ρ.Α.Ε., αφ' ενός, να αναζητά όλα τα στοιχεία που θεωρεί αναγκαία για την άσκηση των ρυθμιστικών της αρμοδιοτήτων προκειμένου να προετοιμάζει, αν απαιτηθεί, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων και να προβαίνει σε αυτήν και, αφ' ετέρου, να συμμετέχει στο ρυθμιστικό και κανονιστικό έργο, κάθε φορά που η παρέμβασή της διασφαλίζει την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των θεσπιζόμενων ρυθμίσεων. Τέλος, θεμελιώδους σημασίας για την αποτελεσματική και απρόσκοπτη άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων της ΡΑΕ είναι ο ρόλος της Γραμματείας της, ο οποίος συνίσταται στη διοικητική και επιστημονική υποστήριξη του έργου της Αρχής. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις αναδιαρθρώνεται η Γραμματεία της ΡΑΕ, με γνώμονα την άρτια επιτέλεση των αρμοδιοτήτων της Ρ.Α.Ε.

## **1. Στόχος**

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του Κεφαλαίου Β' ρυθμίζονται βασικά ζητήματα προστασίας των καταναλωτών στον τομέα προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και προμήθειας φυσικού αερίου, σε εναρμόνιση της Εθνικής Νομοθεσίας με την Κοινοτική (Οδηγίες 2009/72/ΕΚ και 2009/73/ΕΚ). Οι εν λόγω διατάξεις παρέχουν τις αναγκαίες εξουσιοδοτήσεις για τη ρύθμιση περαιτέρω λεπτομερειών εφαρμογής, τόσο με Υπουργικές Αποφάσεις, όσο και με Αποφάσεις της ΡΑΕ, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών Κωδίκων Προμήθειας.

Κύριος στόχος των ρυθμίσεων είναι να επωφεληθεί ο καταναλωτής όσο το δυνατόν περισσότερο από την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, έτσι ώστε να έχει πρόσβαση σε πιο οικονομικές προσφορές (όσον αφορά την ενέργεια που προμηθεύεται), αλλά σε και βελτιωμένες υπηρεσίες παροχής ενέργειας και εξυπηρέτησης πελατών, και παράλληλα να διασφαλίζονται τα δικαιώματά του ως καταναλωτή.

## **2. Βασικές ρυθμίσεις προστασίας του καταναλωτή**

Οι κυριότερες σχετικές ρυθμίσεις περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ο καταναλωτής πρέπει να έχει δωρεάν και εύκολη, χωρίς διακρίσεις, πρόσβαση στην κατάλληλη πληροφορία, ώστε να είναι σε θέση να επιλέξει την καλύτερη γι' αυτόν προσφορά ενέργειας.
- Ο καταναλωτής προστατεύεται από καταχρηστικές συμπεριφορές των προμηθευτών, και ιδιαίτερα από μη διαφανείς, επιθετικές ή παραπλανητικές πρακτικές επικοινωνίας και προώθησης ενεργειακών προϊόντων.
- Προβλέπονται συγκεκριμένες διαδικασίες υποβολής και διαχείρισης αιτημάτων και παραπόνων καταναλωτών, καθώς και αντίστοιχες διαδικασίες επίλυσης διαφορών.
- Προωθείται η εφαρμογή ευφών συστημάτων μέτρησης (smart meters), που αποσκοπούν στη δυνατότητα ενεργού συμμετοχής των καταναλωτών στην αγορά ενέργειας, αλλά και γενικότερα στην αποτελεσματικότερη και οικονομικότερη λειτουργία της αγοράς αυτής.
- Προβλέπεται για όλους τους προμηθευτές η υποχρέωση παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, στις οποίες περιλαμβάνονται η παροχή του Κοινωνικού Οικιακού Τιμολογίου και του μειωμένου τιμολογίου ηλεκτρικής ενέργειας στις πολύτεκνες οικογένειες.
- Ο καταναλωτής διασφαλίζεται ότι θα έχει αδιάλειπτη (χωρίς διακοπή) προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, ακόμα και στην περίπτωση αστοχίας του προμηθευτή του (π.χ. λόγω χρεοκοπίας), μέσω του Προμηθευτή Τελευταίου Καταφυγίου (ΠΤΚ). Η προμήθεια αυτή μέσω του ΠΤΚ διενεργείται προσωρινά, προκειμένου να δοθεί κατάλληλος χρόνος στους πελάτες που έχασαν τον προμηθευτή τους, να διαπραγματευτούν νέα σύμβαση με άλλο προμηθευτή της επιλογής τους.
- Θεσπίζεται ο Προμηθευτής Καθολικής Υπηρεσίας (ΠΚΥ), ο οποίος έχει υποχρέωση να προμηθεύει τους καταναλωτές που δεν μπορούν ή δεν ενδιαφέρονται να βρουν εναλλακτικό προμηθευτή. Έτσι, προστατεύεται το δικαίωμα των οικιακών και των μικρών εμπορικών καταναλωτών να προμηθεύονται ηλεκτρική ενέργεια σε λογικές, εύκολα και άμεσα συγκρίσιμες και διαφανείς τιμές, που δεν δημιουργούν διακρίσεις.

- Ορισμός των Ευάλωτων Καταναλωτών. Ανάλογα με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η κάθε κατηγορία καταναλωτών που ορίζονται ως ευάλωτοι, μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα για την προστασία τους, ιδίως η παροχή μειωμένων τιμολογίων, η εγκατάσταση μετρητών με δυνατότητα προπληρωμής, οι ευνοϊκότεροι όροι πληρωμής των λογαριασμών, οι εναλλακτικοί τρόποι πρόσβασης σε υπηρεσίες εξυπηρέτησης και πληρωμής λογαριασμών, η απαγόρευση διακοπής σύνδεσης τέτοιων καταναλωτών σε κρίσιμες περιόδους.

### **3. Ρυθμίσεις αναφορικά με τη συμβατική σχέση Προμηθευτή και Πελάτη**

Ειδικότερα, σχετικά με την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, οι βασικές ρυθμίσεις περιλαμβάνουν τα εξής:

- Οι Επιλέγοντες Πελάτες έχουν δικαίωμα επιλογής Προμηθευτή, ώστε να μπορούν να επωφεληθούν από την ευνοϊκότερη γι' αυτούς προσφορά.
- Η διαδικασία αλλαγής Προμηθευτή πρέπει να είναι εύκολη και χωρίς οικονομική επιβάρυνση για τον Πελάτη.
- Ο Προμηθευτής μπορεί να αρνηθεί να προμηθεύσει συγκεκριμένο Πελάτη μόνο εάν συντρέχουν σοβαροί λόγοι, οι οποίοι όμως είναι γνωστοί στον Πελάτη εκ των προτέρων.
- Η Προμήθεια επιτρέπεται μόνο μετά από σύναψη Σύμβασης Προμήθειας μεταξύ Προμηθευτή και Πελάτη.
- Ο Προμηθευτής οφείλει να ενημερώνει τον καταναλωτή σχετικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τους γενικούς όρους προμήθειας και τυχόν ειδικούς όρους, τα τιμολόγια προμήθειας και τις λοιπές χρεώσεις, τον τρόπο εκτίμησης ή μέτρησης της κατανάλωσης, τη μεθοδολογία υπολογισμού των χρεώσεων βάσει εκτιμήσεων κατανάλωσης ή μετρήσεων, τους εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας, αποστολής λογαριασμών και εξόφλησης λογαριασμών.
- Η Σύμβαση Προμήθειας πρέπει να καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των καταναλωτών και των Προμηθευτών, τη διαδικασία και τη συχνότητα έκδοσης και αποστολής των λογαριασμών κατανάλωσης για τις υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο της Σύμβασης Προμήθειας, το ελάχιστο περιεχόμενο του λογαριασμού κατανάλωσης, τη διαδικασία διόρθωσης λογαριασμών κατανάλωσης, τις διαδικασίες διαχείρισης ληξιπρόθεσμων οφειλών και επίλυσης διαφορών, τις διαδικασίες τροποποίησης και καταγγελίας της Σύμβασης, ενδεχόμενες ρήτρες πρόωρης καταγγελίας.
- Επιπλέον, ο Κώδικας Προμήθειας που θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου πρέπει να ρυθμίζει λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία αλλαγής Προμηθευτή, τη διαδικασία σύναψης Σύμβασης Προμήθειας και την ελάχιστη προσυμβατική πληροφορία που χρειάζεται να έχει ο καταναλωτής, το ελάχιστο περιεχόμενο και την ελάχιστη διάρκεια της Σύμβασης Προμήθειας, τους όρους σχετικά με το ύψος και την καταβολή εγγύησης, τις υποχρεώσεις του Προμηθευτή για παροχή πληροφοριών στον καταναλωτή, κ.α.
- Ο Προμηθευτής οφείλει να παρέχει τακτικά σε κάθε Πελάτη του, στοιχεία σχετικά με την κατανάλωσή του, καθώς και προϋπολογιστικά και απολογιστικά στοιχεία του συνολικού ετήσιου κόστους παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου κάθε καταναλωτή.
- Ο Προμηθευτής οφείλει να παρέχει στους Πελάτες του στοιχεία σχετικά με: α) τη συνεισφορά κάθε ενεργειακής πηγής στο συνολικό μείγμα καυσίμων του εκάστοτε Προμηθευτή κατά το προηγούμενο έτος, με κατανοητό και σαφώς συγκρίσιμο τρόπο, β) πληροφορίες για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όσον αφορά τουλάχιστον τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO<sub>2</sub>), που είναι αποτέλεσμα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από το συνολικό μείγμα καυσίμων του Προμηθευτή κατά το προηγούμενο έτος.

## **1. Στόχος**

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' ρυθμίζονται βασικά ζητήματα της εγχώριας αγοράς φυσικού αερίου, αφ' ενός με την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των προβλέψεων της σχετικής Οδηγίας 2009/73/EK, και αφ' ετέρου με την απορρόφηση των περισσοτέρων διατάξεων του εν ισχύ νόμου 3428/2005 για το φυσικό αέριο (ο οποίος νόμος δεν καταργείται, αλλά παραμένει σε ισχύ με ορισμένες διατάξεις του).

Επιλέγεται το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού για τον Διαχειριστή μεταφοράς. Η υφιστάμενη εταιρεία διαχείρισης του συστήματος μεταφοράς (ΔΕΣΦΑ) γίνεται ανεξάρτητη από την ΔΕΠΑ.

## **2. Βασικές ρυθμίσεις**

- Ορίζεται ότι ο ΔΕΣΦΑ Α.Ε. υποχρεούται να υποβάλλει αίτημα πιστοποίησης ως Διαχειριστής του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) στη ΡΑΕ. Επιλέγεται έτσι από την Ελλάδα το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού καθώς ο ΔΕΣΦΑ παύει να είναι θυγατρική της ΔΕΠΑ.
- Ενσωματώνεται το Άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/EK για ιδιοκτησιακό διαχωρισμό ανάμεσα στις εταιρίες παραγωγής/εμπορίας φυσικού αερίου ή/και ηλεκτρικής ενέργειας και τις εταιρίες που διαχειρίζονται σύστημα μεταφοράς φυσικού αερίου (με την επιφύλαξη εξαίρεσης, η οποία χορηγείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση).
- Όλες οι υπάρχουσες εμπορικές συμφωνίες ανάμεσα σε ΔΕΣΦΑ και ΔΕΠΑ υποβάλλονται για έγκριση στη ΡΑΕ.
- Καθορίζονται οι όροι για το νομικό διαχωρισμό των Διαχειριστών Συστημάτων Αποθήκευσης, εάν υπάρχουν, από τις κάθετα ολοκληρωμένες εταιρίες φυσικού αερίου.
- Καθορίζεται η διαδικασία πιστοποίησης του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς από τη ΡΑΕ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η διαδικασία πιστοποίησης μπορεί να διαρκέσει έως δέκα (10) μήνες.
- Ο ΔΕΣΦΑ συντάσσει κάθε χρόνο ένα δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ. Η ΡΑΕ εγκρίνει το πρόγραμμα αυτό και παρακολουθεί και αξιολογεί την εφαρμογή του.
- Στο ΕΣΦΑ παύει να εντάσσεται αυτομάτως κάθε μελλοντική αποθήκη φυσικού αερίου. Δίνεται όμως η δυνατότητα να εντάσσονται στο σχεδιασμό του ΕΣΦΑ αποθήκες φυσικού αερίου, μετά την παραχώρηση χρήσης από το ελληνικό δημόσιο.
- Καθορίζεται ότι η Άδεια για Ανεξάρτητο Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ) χορηγείται με απόφαση της ΡΑΕ.
- Εάν υπάρχει ενδιαφέρον από περισσότερες των μία εταιριών για συγκεκριμένο ΑΣΦΑ, τότε εκκινείται και διενεργείται διαγωνισμός υπό την επίβλεψη και τελική κατακύρωση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
- Εφ' όσον στην Ελλάδα δεν υπήρχε ΑΣΦΑ Μεταφοράς την 03.09.2009, κάθε ΑΣΦΑ που θα δημιουργηθεί στο μέλλον θα πρέπει να εφαρμόσει ιδιοκτησιακό διαχωρισμό. Ο ιδιοκτήτης και διαχειριστής, δηλαδή, του ΑΣΦΑ δεν μπορεί να είναι και παραγωγός/προμηθευτής φυσικού αερίου (με την επιφύλαξη εξαίρεσης, η οποία χορηγείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση).

- Δίνεται η δυνατότητα στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής να προχωρήσει στη σύσταση οργανωμένης αγοράς εμπορίας φυσικού αερίου (hub) στη χώρα.
- Καθορίζεται ότι η ΡΑΕ εκδίδει τον Κανονισμό Τιμολόγησης για τη χρέωση κάθε βασικής δραστηριότητας που ασκεί κάθε Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου και εγκρίνει τα τιμολόγια που καταρτίζονται με βάση τον Κανονισμό αυτό.
- Η ΡΑΕ εκδίδει τον Κανονισμό Αδειών και χορηγεί τις άδειες άσκησης δραστηριότητας φυσικού αερίου που προβλέπονται στο Νόμο.
- Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι δυνατόν να επιβάλλονται υποχρεώσεις παροχής Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας στους κατόχους αδειών φυσικού αερίου καθώς και ειδικές υποχρεώσεις σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης της χώρας.

---

## **Μέρος 4<sup>ο</sup> : ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

---

### **1. Στόχος**

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του τέταρτου μέρους ρυθμίζονται βασικά ζητήματα της εγχώριας αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, αφ' ενός με την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των προβλέψεων της σχετικής Οδηγίας 2009/72/ΕΚ περί «Κοινών κανόνων για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας», αφ' ετέρου με την αναδιατύπωση των περισσότερων διατάξεων του εν ισχύ νόμου 2773/1999 για την ηλεκτρική ενέργεια.. Παράλληλα, θεσπίζονται οι αναγκαίες ρυθμίσεις προκειμένου να εφαρμοστεί στην πράξη ο Κανονισμός 714/2009 περί «Συνθηκών πρόσβασης στα δίκτυα για διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας».

Για τον διαχειριστή μεταφοράς επιλέγεται το μοντέλο Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς (Independent Transmission Operator- ΙΤΟ). Το μοντέλο αυτό κρίθηκε ως το πλέον κατάλληλο με βάση τα δεδομένα του τομέα ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα.

### **2. Βασικές ρυθμίσεις**

- Ορίζεται ότι δημιουργείται 100% θυγατρική της ΔΕΗ Α.Ε. (η ΑΔΜΗΕ Α.Ε.), στην οποία η ΔΕΗ μεταβιβάζει τον κλάδο της Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της κυριότητας του συνόλου των παγίων που απαιτούνται για τη δραστηριότητα αυτή. Στην ΑΔΜΗΕ Α.Ε. μεταφέρεται και εντάσσεται το σύνολο του προσωπικού της ΔΕΗ Α.Ε. που σήμερα απασχολείται στη Γεν. Δ/ση Μεταφοράς, καθώς και προσωπικού άλλων διευθύνσεων της ΔΕΗ Α.Ε. που σήμερα υποστηρίζουν τη δραστηριότητα της Μεταφοράς, προκειμένου η νέα θυγατρική να μπορεί αυτοτελώς να ασκεί τις αρμοδιότητες που της ανατίθενται με την ενσωμάτωση της Κοινοτικής Νομοθεσίας, σχετικά με τη δραστηριότητα της μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι αρμοδιότητες της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. περιλαμβάνουν την κυριότητα, τη συντήρηση, τη διαχείριση, την εκμετάλλευση και την ανάπτυξη του Συστήματος Μεταφοράς, καθώς και τη συνεργασία του με άλλους Διαχειριστές και λοιπούς συμμετέχοντες στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, έτσι ώστε να συμβάλλει στη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Προβλέπεται η δυνατότητα μεταβίβασης μειοψηφικού(-ών) πακέτου(-ων) μετοχών της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. σε τρίτους, προς ενίσχυση της κεφαλαιουχικής επάρκειας της εταιρείας, για την εκτέλεση των έργων που θα προβλέπονται στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξής της.
- Στην ΑΔΜΗΕ Α.Ε. μεταφέρονται και εντάσσονται τα τμήματα και το προσωπικό της ΔΕΣΜΗΕ Α.Ε., που ασχολούνται σήμερα με τη συντήρηση, τη διαχείριση, την εκμετάλλευση και την ανάπτυξη του Συστήματος Μεταφοράς.
- Η ΔΕΣΜΗΕ Α.Ε. μετεξελίσσεται στο Λειτουργό της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Λ.ΑΓ.Η.Ε Α.Ε.), με μεταβίβαση του 49% των μετοχών του, τις οποίες κατέχει σήμερα η ΔΕΗ Α.Ε., στο Ελληνικό Δημόσιο, έτσι ώστε η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στη Λ.ΑΓ.Η.Ε. να ανέλθει, αρχικά, σε 100%. Προβλέπεται η δυνατότητα μεταβίβασης ποσοστού της συμμετοχής αυτής του Ελληνικού Δημοσίου στη Λ.ΑΓ.Η.Ε., σε τρίτα πρόσωπα. Η Λ.ΑΓ.Η.Ε. λειτουργεί την Ημερήσια Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας και προβαίνει σε κάθε ενέργεια που είναι αναγκαία για την έγκαιρη και συντονισμένη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως μέσω της μετάβασης, **το αργότερο μέχρι το Δεκέμβριο του 2014**, προς το ενιαίο ευρωπαϊκό μοντέλο αγοράς (target model).
- Δημιουργείται εταιρεία, 100% θυγατρική της ΔΕΗ Α.Ε. (η ΑΔΔΗΕ Α.Ε.), με αρμοδιότητα τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη του Δικτύου Διανομής, συμπεριλαμβανομένου και του Δικτύου των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών. Η κυριότητα των παγίων της Διανομής, με εξαίρεση των εξ αυτών κινητών που μεταβιβάζεται στην ΑΔΔΗΕ, παραμένει στη ΔΕΗ Α.Ε., η οποία όμως υποχρεούται να χρηματοδοτεί την ανάπτυξη του Δικτύου Διανομής, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Δικτύου. Στην ΑΔΔΗΕ μεταφέρεται και εντάσσεται το σύνολο του προσωπικού της Γεν. Δ/σης Διανομής της ΔΕΗ Α.Ε., καθώς και προσωπικού άλλων διευθύνσεων της ΔΕΗ Α.Ε., έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων της ΑΔΔΗΕ και η ανεξαρτησία της έναντι της μητρικής εταιρείας, καθώς και έναντι οποιουδήποτε άλλου συμφέροντος παραγωγής/προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.
- Για την εκπλήρωση των παραπάνω στόχων, και την επίτευξη του κοινού ευρωπαϊκού στόχου, ως προς την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, παρέχονται στο Ρυθμιστή (Ρ.Α.Ε.) οι κατάλληλες αρμοδιότητες για την εύρυθμη και αποτελεσματική εποπτεία του τομέα.

### 3. Ειδικές Ρυθμίσεις

- Ο ΑΔΜΗΕ υποχρεούται να υποβάλει έγκαιρα στη ΡΑΕ πλήρες αίτημα/φάκελο Πιστοποίησής του ως Διαχειριστή του Συστήματος Ηλεκτρικής Ενέργειας, συνοδευόμενο από όλα εκείνα τα στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι ικανοποιεί τις αντίστοιχες διατάξεις της Οδηγίας 2009/72/ΕΚ, καθώς και του Κανονισμού 714/2009/ΕΚ.
- Με δεδομένη την επιλογή του μοντέλου του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Συστήματος (ΙΤΟ), καθορίζεται η διαδικασία Πιστοποίησης του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς, με την έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών από τη ΡΑΕ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η διαδικασία Πιστοποίησης μπορεί να διαρκέσει έως και δέκα (10) μήνες, και ως καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσής της ορίζεται η 3/3/2012, κατά τις προβλέψεις της Οδηγίας.
- Σε ενσωμάτωση του Άρθρου 19 της Οδηγίας 2009/72/ΕΚ, τίθενται συγκεκριμένοι περιορισμοί στις σχέσεις ΑΔΜΗΕ και ΔΕΗ. Προσωπικό του ΑΔΜΗΕ δεν μπορεί να εκμισθώνεται στη ΔΕΗ και αντίστροφα.
- Δημιουργείται Εποπτικό Όργανο (Supervisory Body) του ΑΔΜΗΕ, το οποίο είναι αρμόδιο για σημαντικές αποφάσεις που έχουν επίπτωση στην αξία των παγίων, όχι όμως για αποφάσεις που

αφορούν την καθημερινή δραστηριότητα. Απαρτίζεται από επτά (7) μέλη, τρία (3) τουλάχιστον από τα οποία δεν πρέπει να είχαν επαγγελματική σχέση με τη ΔΕΗ τα τελευταία 3 χρόνια.

- Το Εποπτικό Όργανο διορίζει τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης (Compliance Officer, που είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο), ο οποίος είναι υπεύθυνος για την τήρηση του Προγράμματος Συμμόρφωσης, το οποίο αποκλείει κάθε διακριτική συμπεριφορά εκ μέρους του ΑΔΜΗΕ. Ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης, σε αντίθεση με το Εποπτικό Όργανο, ασχολείται και με την καθημερινή δραστηριότητα του ΑΔΜΗΕ.
- Οι αποφάσεις για τον ορισμό Δ.Σ. του ΑΔΜΗΕ λαμβάνονται από το Εποπτικό του Όργανο. Η πλειοψηφία των μελών του ΑΔΜΗΕ, καθώς και όλα τα πρόσωπα που ασκούν διοίκηση, δεν πρέπει να έχουν επαγγελματική σχέση με τη ΔΕΗ, τουλάχιστον τα 3 χρόνια πριν το διορισμό τους.
- Δημιουργείται Συμβουλευτική Επιτροπή (Advisory Committee) του ΑΔΜΗΕ, στην οποία συμμετέχουν, μεταξύ άλλων, οι Χρήστες του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας. Η Επιτροπή αυτή παρακολουθεί τη λειτουργία του ΑΔΜΗΕ, υποβάλλοντας τόσο στον ίδιο όσο και στη ΡΑΕ και δημοσιοποιώντας παράλληλα, τακτικές εκθέσεις και προτάσεις για τη βελτίωση της διαχείρισης του Συστήματος, καθώς και αναγκαίες τροποποιήσεις ρυθμίσεων του Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος και των Εγχειριδίων. Η Επιτροπή αυτή επίσης παρακολουθεί την εύρυθμη και χωρίς χειραγώγηση διαχείριση των υδροηλεκτρικών σταθμών. Αντίστοιχη Συμβουλευτική Επιτροπή θεσπίζεται και για το Λειτουργό της Αγοράς (ΛΑΓΗΕ), με σκοπό την παρακολούθηση της λειτουργίας του και την υποβολή, στον ίδιο και στη ΡΑΕ, και τη δημοσιοποίηση τακτικών εκθέσεων και προτάσεων για τη βελτίωση της λειτουργίας της Αγοράς, καθώς και για την τροποποίηση ρυθμίσεων του Κώδικα Συναλλαγών και των Εγχειριδίων.
- Ο ΑΔΜΗΕ συντάσσει κάθε χρόνο δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας. Η ΡΑΕ εγκρίνει το Πρόγραμμα αυτό και παρακολουθεί και αξιολογεί την εφαρμογή του.
- Για την εφαρμογή των ως άνω, θεσπίζονται δευτερογενείς διατάξεις και ρυθμίσεις με αποφάσεις της ΡΑΕ.
- Περαιτέρω, η ΡΑΕ εγκρίνει τον Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας σε Πελάτες, καθώς και τους Κανονισμούς για τη Χορήγηση Αδειών Προμήθειας και Παραγωγής, και χορηγεί τις αντίστοιχες Άδειες. Καθορίζεται επίσης στον παρόντα νόμο ότι η ΡΑΕ εκδίδει τον Κανονισμό Τιμολόγησης για τη χρέωση κάθε βασικής δραστηριότητας που ασκεί κάθε Διαχειριστής Συστήματος και Δικτύου Ηλεκτρικής Ενέργειας και εγκρίνει τα τιμολόγια που καταρτίζονται με βάση τον Κανονισμό αυτό.
- Στην περίπτωση κατά την οποία σχετική μελέτη του ΑΔΜΗΕ προσδιορίσει ότι το κατασκευαζόμενο, βάση διαδικασίας αδειοδότησης, ηλεκτροπαραγωγικό δυναμικό, σε συνδυασμό με τα μέτρα διαχείρισης της ζήτησης και εξοικονόμησης ενέργειας που έχουν θεσπιστεί και υλοποιούνται σε εθνικό επίπεδο, δεν είναι επαρκή για τη διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού (περιλαμβανόμενου και ικανοποιητικού περιθωρίου ισχύος), τότε κινείται διαδικασία διαγωνισμού για την κατασκευή νέου παραγωγικού δυναμικού, ή για την υλοποίηση μέτρων Διαχείρισης της Ζήτησης, ή μέτρων Εξοικονόμησης Ενέργειας, έτσι ώστε να διασφαλιστεί πλήρως ο ενεργειακός εφοδιασμός της χώρας.
- Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής επιβάλλονται υποχρεώσεις παροχής Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας στους κατόχους Αδειών Ηλεκτρικής Ενέργειας.